

UUTTA TUTKIELMIEN OHJEISTUKSESSA JA ARVIOINNISSA

Valtiotieteellinen tiedekunta

MAISTERINTUTKIELMAN ARVIOINTIMATRIISI

- Syksystä 2026 alkaen maisterintutkielmien arvioinnissa on käytössä tiedekuntaneuvostossa 28.10.2025 hyväksytty arviointimatriisi: [\(Arviointimatriisi VALTTDK\)](#)
- Arviointimatriisin tarkoituksena on yhdenmukaistaa tutkielmien arviointia määrittelemällä selkeät yhteiset kriteerit kullekin arvosanalle.
- Arviointimatriisi sisältää osa-alueet:
 - 1. Tutkielman tavoite ja kysymyksenasettelu
 - 2. Tutkielman tieteellinen viitekehys ja lähteiden käyttö
 - 3. Aineisto ja tutkimusmenetelmä
 - 4. Tutkielman tulosten esittely
 - 5. Pohdinta ja päätelmät
 - 6. Tutkielma akateemisena tekstinä
 - 7. Työskentely tutkielmaprosessin aikana
- Tutkielman kokonaisarvosana ei välttämättä ole arvioitavien osa-alueiden matemaattinen keskiarvo, vaan eri osa-alueet voivat kompensoida toisiaan tai painottua eri tavoin.
- Erityyppisten tutkielmien kohdalla osa-alueita voidaan tulkita työn luonteen mukaisella tavalla.

TEKOÄLYN KÄYTTÖ TUTKIELMASSA

- Yliopiston yleiset ohjeet tekoälyn käytöstä opinnoissa: [Tekoälyn käyttäminen oppimisen tukena](#)
- Yliopiston ohjeistus tekoälyn käytöstä tutkielmassa: <https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/tekoalyn-kayttaminen-oppimisen-tukena>
- Valtiotieteellisen tiedekunnan tarkentama ohjeistus tekoälyn käytöstä tutkielmissa: [Tekoäly tutkielmassa VALTTDK 2026](#)
- **Perehdy ohjeistukseen kokonaisuudessaan tarkasti.** Seuraaville dioille on koostettu ohjeesta keskeisimmät sallitut ja kielletyt käyttötavat, sekä raportoinnin keskeisimmät seikat.
- **Opinnäytetyön tekijä vastaa aina itse lopputuloksesta.** Tutkielma on tieteellinen opinnäytetyö, jonka tavoitteena on harjaannuttaa opiskelija yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen tekoon. Opinnäytetyöllä opiskelija osoittaa osaamisensa omasta tieteenalastaan, sen tiedon hankinnan, ja oikeuttamisen tavoista sekä tutkimusetiikasta ja tieteellisen kirjoittamisen tavoista.
- Jos opiskelija käyttää tekoälyä tavalla, joka ohjeissa on kielletty, toiminta katsotaan vilpiksi ja käsitellään samoin periaattein kuin muut vilppitapaukset. Samaa koskee tilanteita, joissa opiskelija ei raportoi käyttäneensä kielimallia annettujen ohjeiden mukaisesti. Ks. [Mitä ovat vilppi ja plagiointi?](#)

SALLITUT KÄYTTÖTAVAT

Ideointi ja raja

- Tutkimusongelman tarkentaminen ja alakysymysten ideoiminen.
- Aiheeseen liittyvien teorioiden kartoitus

Hakustrategioiden suunnittelu

- Avainsanavaihtoehdot, synonyymit

Litterointi ja kääntäminen

- Litterointi HY:n suosittelimilla välineillä. Huom! Aineiston käsittelyssä noudatetaan aina tietosuojailmoitusta ja tutkimuslupia.
- Vieraskielisten aineistojen kääntäminen

Visualisointien luonnostelu

- Kaavioiden ja kuvioiden ideat ja luonnokset, jotka opiskelija viimeistelee itse ja joihin opinnäytetyön tekijällä on oikeudet.

Analyysimenetelmien käytön tuki

- Menetelmien peruseräiteiden selkeytys itselle, analyysikoodin tekeminen, taulukoiden koostaminen.
Huom! Varsinainen analyysi, tieteellinen tulkinta ja johtopäätökset ovat opiskelijan omaa työtä.

Rakenne ja kirjoittamisen tuki

- Tutkielman rakenne-ehdotukset (sisällysluettelon luonnos)
- Kielenhuollon kevyt tuki omaan tekstiin: selkeytys, sujuvoitus, kielioppiehdotukset.
- Huom! Opiskelija kirjoittaa, muokkaa ja hyväksyy lopullisen tekstin ja tarkistaa käännösten oikeellisuuden tekijänoikeudet huomioiden.

Projektinhallinta

- Työskentelysuunnitelman aikataulutuksen ja välitavoitteiden sparraus.

KIELLETYT KÄYTTÖTAVAT

Aineiston manipulointi

- Tutkimusaineiston manipulointi tai muokkaus niin, että aineiston autenttisuus vaarantuu.

Viitteiden ja sisällön keksiminen

- Olemattomien lähteiden käyttäminen tai viittausten ja lähteiden hyväksyminen ilman alkuperäisen julkaisun tarkistusta (vertaa toisen käden lähteisiin nojautuminen). Lähteet pitää aina tarkistaa.

Tekstin tuottaminen

- Tutkimusraportin kirjoittaminen tekoälyllä siten, että se korvaa opiskelijan oman kirjoittamisen ja oman akateemisen kontribuution.

Analyysi

- Varsinainen aineiston analysointi ja tulkinta, sekä johtopäätösten tekeminen

Tietosuoja ja tietoturva

- Henkilötietojen, tunnisteiden tai luottamuksellisen/sensitiivisen tutkimusaineiston syöttäminen suojaamattomiin tai ei-hyväksytyihin palveluihin.
- Litterointi tai analyysi työkaluilla, jotka eivät täytä HY:n tietosuojavaatimuksia.

Kypsyysnäyte

- Kielimallien käyttö kypsyysnäytteen laatimiseen on kielletty.

Ohjeiden vastainen tai salattu käyttö

- Tekoälyn käyttäminen ohjaajan ohjeiden vastaisesti tai sen käytön salaaminen on vilppiä ja käsitellään HY:n sääntöjen mukaisesti.

TEKOÄLYN KÄYTÖN RAPORTOINTI

- Yliopiston yhteinen ohjeistus tekoälyn käytön raportoinnista tehtävissä:
<https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/tekoalyn-kayttaminen-oppimisen-tukena>
- **Pidä osana opinnäytetyöprosessia tekoälyn käyttöpäiväkirjaa**
 - Kirjaa päiväkirjaan keskeiset käyttötavat ja huomiot omasta tekoälyn käytön oppimisprosessista.
 - Pidä päiväkirja saatavilla ohjaajalle; sitä voidaan käyttää seminaariesitysten tukena.
 - Ajan tasalla pysyvä päiväkirja helpottaa tekoälyn käytön raportointia.
- Kuvaa tutkielman tiivistelmälomakkeella tekoälyn käyttö. Kuvaa vähintään:
 - Käytetyt työkalut ja niiden käyttötarkoitus.
 - Miten tarkistit paikkansapitävyyden (faktantarkistus, viitteiden verifiointi)?
 - Miten käytit tekoälyä tukemaan menetelmien käyttöä?
 - Miten rajasit tekoälyn käyttöä ja mikä oli sen vaikutus työn lopputulokseen?
 - Ilmoita myös, mikäli et ole käyttänyt tekoälyä missään vaiheessa.
- Huomioi myös tekoälyn käytön eettiset näkökulmat osana tutkimuseettistä reflektointia.

OHJAUKSESTA SOPIMINEN TUTKIELMAPROSESSIN ALUSSA

- Ohjaus on ohjaajan ja ohjattavan välistä vuorovaikutusta, jossa erilaiset näkemykset ohjauksesta, tutkimuksesta ja oppimisesta kohtaavat.
- Tutkielmaprosessin sujuvuuden kannalta on tärkeää keskustella ohjaajan ja ohjattavan velvollisuuksista ja odotuksista heti prosessin alussa.
- Ohjaajan ja ohjattavan kahdenkeskiseen keskusteluun tai yhteiseen keskusteluun tutkielmaseminaarissa voi hyödyntää Ohjauskeskustelurunkoa:
<https://teaching.helsinki.fi/system/files/inline-files/Ohjauskeskustelupohja.docx>

OHJAAJAN JA OHJATTAVAN OIKEUDET

OPETTAJA

Opettajalla on oikeus

- ajallisesti rajattuun ja hallittavaan ohjausprosessin
- päättää opintojakson/tutkielmaseminaarin toteuttamistavoista ja aikatauluista
- edellyttää aktiivista työskentelyä ja osallistumista tutkielmaseminaarissa
- saada ohjattavalta palautteen antamista varten riittävän ajoissa teksti ja tieto siitä mihin tutkimusprosessin vaiheisiin opiskelija erityisesti ohjausta tarvitsee

OPISKELIJA

Opiskelijalla on oikeus

- saada opinnäytetyön ja tutkimusprosessin suunnitelmallista ja riittävää ohjausta eli oikeus keskustella opinnäytteeseen liittyvistä asioista ja oikeus saada rakentavaa palautetta
- tietää osaamistavoitteet etukäteen
- tietää arviointikriteerit etukäteen
- tietää aikataulut ja seminaarin pelisäännöt etukäteen

OHJAAJAN JA OHJATTAVAN VELVOLLISUUDET

OPETTAJA

Opettajalla on velvollisuus

- vastata opiskelijan tiedusteluihin ilman aiheetonta viivästystä
- antaa ajoissa tiedot tutkielmaseminaarin aikatauluista, arviointiperusteista, osaamistavoitteista ja pelisäännöistä (käytännössä huolellinen opetussuunnitelmatekstin laatiminen)
- vastata oppimisympäristön suunnittelusta ja hallinnasta
- antaa ohjausta paitsi kirjalliseen työhön myös sen tuottamiseen liittyvään tutkimusprosessiin
- ohjata hyvän tieteellisen käytännön ja tutkimuseettisten kysymysten huomioon ottamisessa
- antaa asiantuntemukseensa perustuvaa palautetta opiskelijan työstä ja lukea sekä kommentoida opinnäytetyön käsikirjoitusta
- auttaa opiskelijaa jäsentämään toimintavaihtoehtoja
- osallistua opinnäytteen ja opinnäyteprosessin arviointiin

OPISKELIJA

Opiskelijalla on velvollisuus

- vastata opettajan tiedusteluihin ilman aiheetonta viivästystä
- aktiiviseen osallistumiseen ja sitoutumiseen
- annettujen ohjeiden noudattamiseen ja annettujen tehtävien tekemiseen
- sovittujen aikataulujen noudattamiseen
- omasta tavoitteenasettelustaan ja työskentelystään vastaamiseen
- tekstin toimittamiseen ajoissa ja ohjaustapaamisiin valmistautumisesta
- oman opinnäytetyön perusratkaisujen itsenäisestä tekemisestä
- ohjauksesta saadun palautteen vastaanottamiseen ja hyödyntämiseen
- hyödyntää / kerrata itsenäisesti aiemmin oppimaansa opinnäytetyötä laadittaessa

OHJELMA-/TIETEENALAKOHTAISET LISÄYKSET?